

CYNGOR LLYFRAU CYMRU

GRANTIAU CYHOEDDI CYMRAEG

CANLLAWIAU

GRANTIAU RHAGLEN

1 AMCANION

Amcan y Cynllun Grantiau Rhaglen yw cefnogi rhaglenni cyhoeddi, a thrwy hynny roi mwy o ryddid a hyblygrwydd i gyhoeddwr fel y gallant ymateb yn well i'r farchnad. Anelir y cynllun yn bennaf at lyfrau y mae apêl eang iddynt ac at gyhoeddwr sydd eisoes yn cynhyrchu'n sylweddol mewn meysydd perthnasol.

Mae Cyngor Llyfrau Cymru hefyd yn gweinyddu Cynllun Grantiau Cyhoeddi Llyfrau Unigol, sy'n cefnogi llyfrau llenyddol yn ogystal â llyfrau hamdden. Ceir canllawiau ar wahân ar gyfer y cynllun hwnnw.

2 CYMHWYSTER

Pwy sy'n gymwys i ymgeisio?

Mae'r cynllun yn agored i geisiadau gan unrhyw gyhoeddwr

- sy'n gallu cynnig rhaglen o ddeg llyfr, neu fwy, ar gyfer y flwyddyn dan sylw, mewn categorïau perthnasol;
- sydd wedi cyhoeddi cyfartaledd o ddeg neu ragor o lyfrau yn flynyddol yn ystod y tair blynedd blaenorol gyda chefnogaeth Cyngor Llyfrau Cymru.

Y cyhoeddwr rhaglen ar hyn o bryd yw Cymdeithas Lyfrau Ceredigion, Gwasg Carreg Gwalch, Gwasg Gomer, Gwasg Gwynedd, Gwasg y Dref Wen a'r Lolfa. Trosglwyddwyd cyfrifoldebau Cyngor Celfyddydau Cymru yn y maes cyhoeddi i'r Cyngor Llyfrau yn 2003, ac ers hynny y Cyngor Llyfrau a fu'n gyfrifol am gefnogi Cyhoeddiadau Barddas. Ystyrir Cyhoeddiadau Barddas yn Gyhoeddwr Rhaglen Lenyddol; h.y. mae Cyhoeddiadau Barddas yn rhan o'r drefn 'cyhoeddwr rhaglen', ond derbynnir mai llyfrau llenyddol fydd y rhan helaethaf o'r rhaglen.

Pa lyfrau sy'n gymwys i dderbyn cefnogaeth?

- Mae'r cynllun yn cefnogi ystod eang o lyfrau i oedolion a phlant, gan gynnwys llyfrau hamdden, llyfrau ffeithiol, cofiannau a ffuglen. Nid yw'r cynllun wedi'i anelu at lyfrau mwy cyfyng eu hapêl (rhai â rhediad argraffu o lai na 750 o gopïau, fel arfer). Nid yw'r cynllun yn ariannu gwrslyfrau, llyfrau gramadeg ffurfiol, traethodau ymchwil heb eu hailysgrifennu, llyfrau cain a llyfrau o ddiddordeb lleol iawn.
- Fel arfer, disgwylir i bob llyfr, ac eithrio llyfrau plant bach, gynnwys o leiaf 48 tt. o destun. Dylid trafod eithriadau i'r rheol hon â'r Adran Grantiau Cyhoeddi cyn cyflwyno cais.
- Mae'n bosib cynnwys rhai llyfrau dwyieithog mewn rhaglen: dylai'r llyfr fod yn gyfan gwbl ddwyieithog *neu* dylai'r rhan Gymraeg o'r llyfr fod yn uned sylweddol, hunangynhaliol o fewn y llyfr.
- Rhaid sicrhau o leiaf chwe mis rhwng cyhoeddi llyfrau tebyg gan yr un awdur.
- Mae cyfran o'r grant rhaglen yn cael ei neilltuo ar gyfer cefnogi adargraffiadau. Fodd bynnag, ni ellir cefnogi adargraffiad o lyfr a gafodd grant eisoes ar gyfer argraffiad blaenorol o fewn y flwyddyn flaenorol. Mae'n bosib rhoi grantiau i adargraffu llyfrau a gyhoeddwyd yn wreiddiol heb nawdd Cyngor Llyfrau Cymru, cyhyd â'u bod hwy'n cydymffurfio â gofynion y grant.

Lle bo ansicrwydd ynglŷn â chymhwyster teitlau arfaethedig, gofynnir i'r cyhoeddwr rhaglen drafod eu prosiectau gydag Adran Grantiau Cyhoeddi Cyngor Llyfrau Cymru cyn iddynt gyflwyno cais.

3 MEINI PRAWF A BLAENORIAETHAU AR GYFER CLORIANNU CEISIADAU

Wrth weinyddu'r cynllun hwn, mae Cyngor Llyfrau Cymru yn anelu at gefnogi amrywiaeth eang o ddeunydd ar draws y rhaglenni a ariennir. Ni fydd y Cyngor yn cefnogi gormod o deitlau mewn unrhyw un categori.

Dyma'r blaenoriaethau cyfredol ar gyfer y math o lyfrau y mae'r Cyngor yn dymuno eu cefnogi trwy'r cynllun hwn:

- llyfrau poblogaidd, da lle mae'r rhediad argraffu yn uwch na 2,000;
- nofelau storiol, poblogaidd;
- llyfrau ffeithiol sydd â rhediad argraffu o 1,500 neu fwy;
- ffuglen wreiddiol i blant hŷn a phobl ifanc;
- llyfrau i ddysgwyr y Gymraeg.

Cloriennir ceisiadau yn ôl y meini prawf canlynol:

- safon debygol y cynnwys, yn ôl gwaith blaenorol yr awduron a restrir;
- safon debygol y diwyg, yn ôl cynnyrch blaenorol y cyhoeddwr;
- gallu'r cyhoeddwr i olygu, marchnata, a dosbarthu'r llyfr trwy Gymru gyfan ;
- gallu a record y cyhoeddwr o ran cadw at amserlen gyhoeddi a darparu gwybodaeth ddinynadwy ymlaen llaw am lyfrau sydd i ddod;
- y galw am y llyfrau. Bydd y Cyngor yn ystyried sut y mae'r llyfrau a gynigir yn debyg o lenwi bylchau yn y farchnad;
- parodrwydd y cyhoeddwr i gefnogi deunydd a allai ddenu darllenwyr newydd;
- targedau gwerthiant ar gyfer y deunaw mis cyntaf;
- rhediadau argraffu: rhaid cyhoeddi digon i sicrhau bod stoc ar gael ar gyfer blwyddyn o leiaf;
- gwerth am arian.

Bydd cystadlu brwd am y grantiau hyn: y mae'n bwysig, felly, bod pob ymgeisydd yn dadlau ei achos yn y dull llawnaf posibl.

4 Y GRANT

- Cynigir cyllideb i bob cyhoeddwr llwyddiannus i gyhoeddi nifer penodol o lyfrau yn ystod y flwyddyn dan sylw.
- Telir y Grant Rhaglen yn symiau cyfartal bob tri mis, ymlaen llaw ar ddechrau pob chwarter;
- Rhaid i'r Cyngor Llyfrau gael sicrwydd bod gan y cyhoeddwr yr adnoddau i ymgymryd â'r teitlau y cyflwynir ceisiadau amdanynt cyn dyfarnu'r grant.
- Gydag amser, gall cyfran pob cyhoeddwr o'r gyllideb gynyddu neu ostwng yn ôl gallu'r cyhoeddwr i gyrraedd y targedau y cytunir arnynt wrth gynnig grant.

5 SUT A PHRYD I YMGEISIO

- Rhaid ymgeisio ar y ffurflenni cais, sydd i'w cael o'r cyfeiriad ar ddiwedd y ddogfen hon. Y mae'r rhain yn cynnwys ffurflen gais syml ar gyfer pob teitl ynghyd â rhestrau o'r llyfrau plant a'r llyfrau oedolion yn nhrefn eu cyhoeddi.
- Ni fydd y Cyngor yn gofyn am weld teipysgrifau'r teitlau arfaethedig. Derbynnir, hefyd, y bydd llawer o'r llyfrau hyn yn anorffenedig pan gyflwynir y ceisiadau. Y mae'n bwysig, felly, cynnwys digon o fanylion i alluogi'r Cyngor i amcangyfrif y grant sydd ei angen.
- Caniateir i'r cyhoeddwr gyfnewid rhai teitlau o fewn y flwyddyn, cyn belled ag nad yw hynny'n amharu ar gydbwysedd rhaglen y cyhoeddwr a'r ddarpariaeth yn gyffredinol (h.y. llyfrau yr holl gyhoeddwr gyda'i gilydd) a'i fod yn diogelu gwerth-am-arian. Bydd disgwyl i'r cyhoeddwr roi gwybod ymlaen llaw yn ysgrifenedig (trwy lythyr neu e-bost neu ffacs) i swyddogion y Cyngor am unrhyw newidiadau yn y rhaglen.

- Ystyrir ceisiadau unwaith y flwyddyn ym mis Mawrth gan y Panel Grantiau Cyhoeddi Cymraeg. Mae'r dyddiad cau ar gyfer gwneud ceisiadau cyn y Nadolig; hysbysir yr union ddyddiad ymlaen llaw.
- Os cynigir grant, gwneir hynny yn unol â'r amodau cyffredinol, yn ogystal ag unrhyw amodau arbennig a bennir yn achos cais unigol. **Disgwylir i bob ymgeisydd ymrwymo i'w derbyn wrth gyflwyno cais.**

6 TALU'R GRANTIAU

- Telir y grant yn symiau cyfartal ar ddechrau pob chwarter.
- Disgwylir y bydd pob teitl mewn rhaglen yn cael ei gyhoeddi erbyn diwedd Mawrth. Rhoddir cyfnod byr o estyniad, os bydd angen. Bydd unrhyw deitl a dderbynnir gan y Ganolfan Ddosbarthu ar ôl y dyddiad a bennir yn Ebrill (ac a hysbysir ymlaen llaw i'r cyhoeddwr) yn cael ei gyfri'n rhan o raglen y flwyddyn ganlynol a bydd swm sy'n cyfateb i grant y llyfr yn cael ei docio o arian y flwyddyn honno.
- Bydd gan y Cyngor hawl i ofyn am brawf o unrhyw daliad allanol gan y cyhoeddwr dros swm o £300, e.e. anfoneb am argraffu dramor, taliadau am ddarluniau etc., a gwneir hynny'n achlysurol.
- Nid yw'n angenrheidiol cyflwyno adroddiadau darllenwyr ar lawysgrifau, ond anogir cyhoeddwr i gael adroddiadau. Os oes adroddiadau ar gael gellir anfon copïau i'r Cyngor. (Yn achos llyfrau sydd wedi derbyn tâl awdur o dan Tâl i Awduron, Cynllun A, fe ddisgwylir adroddiad wrth hawlio'r tâl terfynol yn unol â rheolau'r cynllun hwnnw.)

7 MONITRO A GWERTHUSO'R GWAITH A GEFNOGWYD

Gan nad yw'r Panel Grantiau Cyhoeddi Cymraeg yn gweld llawysgrifau ymlaen llaw o dan y cynllun hwn, mae'r deunydd cyhoeddedig yn cael ei gloriannu er mwyn:

- sicrhau bod y cynnyrch yn rhoi gwerth am arian;
- mesur perfformiad y wasg yn erbyn y targedau a osodwyd;
- rhoi ymateb i'r cyhoeddwr ynglŷn â'u cynnyrch a'u perfformiad;
- casglu tystiolaeth wrth ystyried ceisiadau'r cyhoeddwr ar gyfer y flwyddyn ddilynol.

Mae'r Adran Grantiau Cyhoeddi yn llunio adroddiad cloriannu blynyddol ar gynnyrch pob cyhoeddwr rhaglen. Paratoir yr adroddiad ar sail sylwadau'r Panel Grantiau Cymraeg, ymgynghori ag adrannau eraill y Cyngor a holi barn defnyddwyr (megis llyfrgellwyr). Anfonir yr adroddiad hwn at y cyhoeddwr ac fe'i trafodir wedyn mewn cyfarfod cloriannu rhwng swyddogion yr Adran Grantiau a'r cyhoeddwr. Amcan y cyfarfod fydd cytuno ar nifer o bwyntiau gweithredol ar gyfer y flwyddyn ganlynol.

Mae'n bwysig pwysleisio mai pwrpas cadarnhaol sydd i'r cloriannu. Y nod yw cynnig ymateb i'r cyhoeddwr a fydd yn gymorth iddynt ddatblygu a chryfhau eu gwaith.

Ceir ffurflenni cais a gwybodaeth bellach oddi wrth:

Richard Owen, Adran Grantiau Cyhoeddi, Cyngor Llyfrau Cymru, Castell Brychan,
Aberystwyth, Ceredigion, SY23 2JB
Ffôn: 01970 624151 ffacs: 01970 625385 e-bost: richard.owen@cllc.org.uk